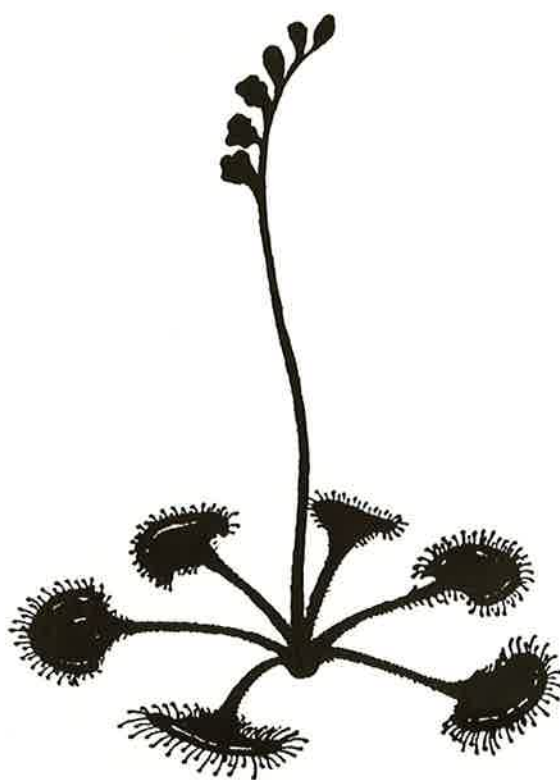

MYRSKYDDSPÄN FÖR SVERIGE

Innehåll

Inledning	
Naturvårdsverkets beslut	2
Allmänt om myrar och myrskydd	3
Skydd av myrar	4
Myrtyper och andra våtmarkstyper	5
Urval av områden	7
Analys av resultat från myrskyddsplanen	9
Introduktion till objekt delen och bilagan	15
Objekt del	
Stockholms län, AB	16
Uppsala län, C	24
Södermanlands län, D	38
Östergötlands län, E	46
Jönköpings län, F	56
Kronobergs län, G	74
Kalmar län, H	90
Gotlands län, I	104
Blekinge län, K	118
Kristianstads län, L	124
Malmöhus län, M	136
Hallands län, N	142
Göteborg och Bohus län, O	152
Älvsborgs län, P	162
Skaraborgs län, R	184
Värmlands län, S	206
Örebro län, T	224
Västmanlands län, U	234
Kopparbergs län, W	248
Gävleborgs län, X	278
Västernorrlands län, Y	302
Jämtlands län, Z	320
Västerbottens län, AC	350
Norrbottens län, BD	380
Bilagor	
Översiktliga läns kartor	390
Läs mer om våtmarker	414
Artförteckning	414
English summary	416

ISBN 91-620-1113-8

C Naturvårdsverket, Solna 1994

Ansvarig utgivare: Ingvar Bingman

Projektledare: Michael Löfroth

Redaktörer: Jenny Lonnstad och Michael Löfroth

Omslagsteckning: Christer Göransson

Kartkonsult: Christer Palm

Reproarbeten: Stockholms kommun och tryckindustri ab

Tryckning: tryckindustri ab

Upplaga: 800

Beställningsadress: Naturvårdsverket, tel 08-799 10 00

fr.o.m 950701, tel 08-698 10 00

STATENS NATURVÅRDSVERK
 Naturresursavdelningen
 Naturvårdsenheten
 Avdelningsdirektör Michael Löfroth
 ij

BESLUT
 Datum
 1994-04-25

SNV:s diarienummer
 212-1986-94 Nv

Till
 samtliga länsstyrelser

Områden som skall ingå i Myrskyddsplan för Sverige

Myrarna är en karaktäristisk del av den nordiska naturen.

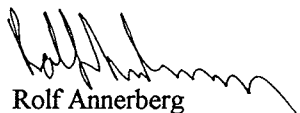
Sverige har ett internationellt ansvar för myrarna. Få länder i Europa har så varierade och lite påverkade myrar som Sverige. I många länder har majoriteten av de ursprungliga myrarna exploaterats.

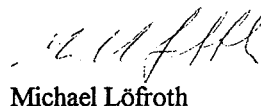
I *Myrskyddsplan för Sverige* har ett omsorgsfullt arbete lagts ned på att göra ett urval av landets mest värdefulla myrar. Urvalet baserar sig på den snart rikstäckande våtmarksinventeringen och har utförts av Naturvårdsverket i samråd med länsstyrelserna.

374 myrojekt har valts ut representerande samtliga landets myrtyper. Värdefulla skogs-myr-mosaiker, hävdkrävande myrtyper, myrar av betydelse för hotade arter och viktiga häckningsområden för fåglar är några av de kategorier som planen omfattar.

Naturvårdsverket beslutar att ta upp angivna och bilagda 374 myrområden (inkluderat 16 utvidgningar av tidigare naturreservat) i *Myrskyddsplan för Sverige*. Naturvårdsverket kommer att verka för att dessa områden prioriteras vid framtida skydd av myrar.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör. Vid ärendets handläggning har även deltagit direktör Frisé, enhetschef Weinberg, byrådirektör Lonnstad, avdelningsdirektörerna Löfgren och Löfroth, den sistnämnde föredragande.

 Rolf Annerberg

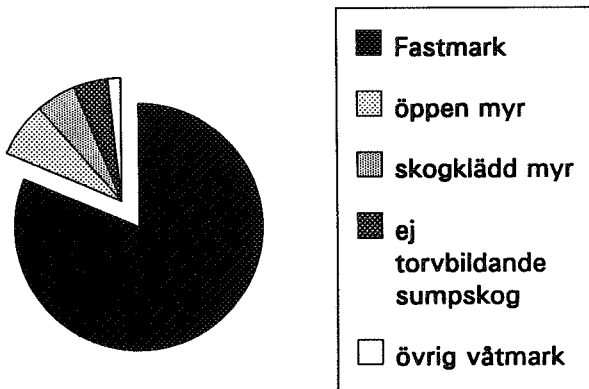

 Michael Löfroth

Kopia till:
 Gd-pärmen, N-staben, I-ps, Nv, Nf, Na

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telex	Telefax	Postgiro
Naturvårdsverket 171 85 SOLNA	Smidesvägen 5	08-799 10 00	111 31 ENVIRON S	08-29 11 06	1 56 12-5

Allmänt om myrar

Sverige är ett av de myrrikaste länderna i världen i förhållande till sin landyta, endast Ryssland och Canada har större andel myr. Sammanlagt finns cirka 9,3 miljoner hektar våtmark i Sverige, vilket är drygt 20 procent av markytan. Därav är 3,6 miljoner hektar öppen myr och 2,7 miljoner hektar skogklädd myr. Icke torvbildande sumpskog täcker 2,3 miljoner hektar och övriga våtmarkstyper står för 0,7 miljoner hektar. Myr och sumpskog utgör således en betydande del av det svenska landskapet och i de myrrikaste områdena kan över 50% av ytan vara myrtäckt. Myrarnas morfologiska variation är stor och merparten av de europeiska myrtyperna finns i Sverige.

Diagrammet visar våtmarkernas andel av Sveriges landareal, (exklusive sjöar och hav).

Myrarna har höga naturvärden genom den stora biotop- och artdiversiteten och många av de artrikaste biotoperna finns i våtmarkerna. Flera ovanliga arter är knutna till myrar eller andra våtmarker, exempelvis knottblomster, gulyxne, myrbräcka, kärnycklar, brun ögontröst, käppkrokmossa, alkonblåvinge och större agatsnäcka. Sammanlagt är 20% av Sveriges hotade kärlväxtarter våtmarksarter. Att våtmarksbiotoper förstörs är ett av de största hoten mot 15% av de hotade ryggradslösa djuren och 30% av de hotade ryggradsdjuren. Mindre vanliga fågelarter som myrsnäppa och dvärgbeckasin häckar nästan uteslutande på myr i Sverige. Myrarna som landskapskomponent har stor betydelse för omgivande markers hydrologi, lokalklimat och ekologi. De fungerar även som biologiska filter och binder bland annat fast organiska bekämpningsmedel och metaller.

Nordeuropa skiljer sig markant från de resterande delarna av Europa när det gäller myrarnas utbredning. Skillnaden bygger inte endast på naturgeografiska förhållanden, utan baseras huvudsakligen på det stora exploateringsstryck som funnits mot myrarna sedan medeltiden i före detta myrrika länder i framför allt västeuropa. I flera av de hårdast exploaterade länderna återstår mindre än 20 % av den tidigare myrarealen. I länder som Belgien, Danmark och Schweiz har nästan alla myrar skadats på ett

eller annat sätt. Vid sekelskiftet beräknas alla högmossar med undantag av de som skyddats i naturreservat att vara förstörda på Irland. I Nederländerna återstår endast några få procent av den ursprungliga myrarealen som en gång täckte nästan hälften av landet. Finland har haft betydligt större myrareal än Sverige, men dikning och skogsplantering har förstört stora arealer och idag är Finlands myrareal mindre än Sveriges. I flera av de europeiska länderna pågår omfattande och kostnadskrävande restaureringsarbeten för att återställa hydrologin i de svårt påverkade myrar som finns kvar. Vanliga svenska myrarter är idag mycket sällsynta i delar av Europa. Exploateringar och luftföroreningar har nästan utrotat arter som kallgräs och storsileshår i en del länder.

Dessa fakta kan jämföras med data från Sverige som visar att endast 12% av myrarealen har totalförstörts. Landsändar där stor andel myr försvunnit är Gotland, Mälardalen, Skånes slättlandskap, Östgötaslätten och Västgötaslätten. En övervägande majoritet av de resterande myrarna, framför allt i Sydsverige, har lätta eller svåra skador av torvtäkt eller dikning.

Denna korta utblick i Europa visar att Sverige har ett mycket stort internationellt ansvar när det gäller att bevara ekosystemet myr i den här delen av världen. Det är bara Ryssland som har fler opåverkade myrar i Europa. För att uppfylla de internationella åtagandena som Sverige skrivit under, bland annat konventionen om bevarandet av den biologiska mångfalden, kommer ett starkt skydd för de svenska våtmarkerna att behövas. Den naturskyddade myrarealen med långtgående föreskrifter behöver byggas ut med åtminstone 200 000 hektar inom de närmaste 20 åren. Därutöver behövs en långtgående lagstiftning som reglerar utnyttjandet av våtmarker i landet. Tillståndsgivning till exploaterande verksamhet och dispensgivning från befintliga förbud måste ske med mycket stor restriktivitet. Restaurering av skadade myrar måste påbörjas liksom anläggning av nya.

Ett första steg till att utöka den skyddade myrarealen har varit att ta fram "Myrskyddsplan för Sverige". Det är en nationell skyddsplan som dels beskriver vad som skyddats hittills och som dels innehåller en prioritering av vilka områden som bör skyddas de närmaste 15-20 åren. Myrarna är en av de första naturtyperna som fått en riksomfattande skyddsplan och nu kan ett systematiskt säkerställande av naturtypen komma att genomföras så att ett nätverk av skyddade myrar med höga naturvärden bildas.

Det är av stor betydelse att Sverige tar sitt internationella ansvar för skyddet av myrarna som naturtyp och ekosystem. Det finns starka naturvetenskapliga och ekonomiska skäl till att skydda ursprungliga och lätt skadade myrar istället för att i efterhand restaurera svårt skadade miljöer.

Skydd av myrar

Det är Naturvårdsverkets uppfattning att samtliga myrar som är klass-1 och majoriteten av klass 2-myrrarna i våtmarksinventeringen skall bevaras med intakt hydrologi och hydrokemi för framtiden. Detta kan i stor utsträckning ske med befintlig lagstiftning genom stor restriktivitet vid tillståndsprovning av täkt eller markavvattning samt genom samråd vid skyddsdikning etc. I delar av Götaland och Svealand råder generellt markavvattningsförbud och en geografisk utökning av förbudet bör övervägas.

Det är även av stor betydelse att värdefulla myrar uppmärksammas i den fysiska planeringen och framförallt då i de kommunala översiktsplanerna så att man redan i planeringsprocessen kan styra undan exploateringsföretag från dessa områden.

För att uppnå ett långsiktigt och juridiskt bindande skydd behöver myrar säkerställas med områdesskydd enligt naturvårdslagen. Områdesskydd är dessutom ofta en förutsättning för att kunna restaurera värdefulla myrar med skador på hydrologin. Ett långsiktigt skydd är även betydelsefullt för att kunna få en kontinuerlig hävd av myrar med hävdberoende flora.

Naturvårdsverket har gjort ett urval av myrar som förtjänar områdesskydd och dessa myrar redovisas i föreliggande plan. Skyddsform (nationalpark, naturreservat eller naturvårdsområde), detaljavgrensning och vad som skall regleras i föreskrifterna får avgöras från fall till fall utifrån myrens och skogens tillstånd och samlade naturvärden. I områden där restriktioner behövs för att skydda skog, exempelvis skogsmyrmosaiker med naturskog, områden med värdefull sumpskog och vissa myrkomplex blir skyddsformen naturreservat.

I en del objekt där produktionsskog helt dominerar fastmarksholmar och randområden kan det bli fråga om att bilda naturvårdsområde. Skyddsformen gör det möjligt att förhindra skador på hydrologi och hydrokemi i området genom att förbjuda vissa verksamheter. Skogsbruk kan då fortfarande bedrivas i området under förutsättning att hög grad av naturvårdshänsyn tas. Denna skyddsform kan användas initialt tills dess att ett mer långtgående skydd är möjligt.

Oavsett skyddsform bör ett myrskyddsobjekt, i sin helhet, under alla omständigheter skyddas mot skogs-gödsling, kalkning, markavvattning, skyddsdikning, permanent vägdragnings på våtmark, avverkning på impediment, torvtäkt eller annat som kan påverka myrens hydrologi, hydrokemi eller ekologi. Temporära vägar, exempelvis vintervägar kan i vissa fall accepteras om myrens yta återställs efter skogsbruks-åtgärden.

När myrar säkerställs med områdesskydd är det av stor vikt att hela det hydrologiskt sammanhängande området ingår i skyddet. De flesta myrtyperna är mycket känsliga för störningar på hydrologi och hydrokemi. I en del fall kan en skyddszon på fastmarken kring myren vara betydelsefull. I flacka sedimentområden krävs ofta en relativt bred skyddszon. I marker med skarpare gräns mellan fastmark och myr, exempelvis moränkullar eller hållmarker kan gränsen för det skyddade området följa markslagsgränsen under förutsättning att skogsbruket genom naturvårdshänsyn sparar en smal bård mot myren. Vid säkerställandet av kalk- och kalkkärr kan gränsen komma att läggas i lokala vattendelare.

En annan svår avgränsnings- och föreskriftsfråga är hur mycket av fastmarksskogen som skall ingå i områdesskyddet och om det skall finnas restriktioner mot skogsbruk. Naturvårdsverkets åsikt är att i stort sett all fastmarksskog inom myrskyddsplaneobjekten bör få utvecklas fritt och utgöra ett komplement till skogsskyddet. En del av de ingående bestånden med produktionsskog kommer dock att behöva restaureras med exempelvis avverkning och bränning i ett inledande skede. Att större delen av fastmarksskogen i myrskyddsplanen undantas från skogsbruk är dock ett långsiktigt mål som det för närvarande saknas tillräckliga resurser för.

Tills vidare får skyddet av fastmarksskogarna i myrskyddsobjekten koncentreras till värdefull naturskog och mindre fastmarksholmar. Detta kan medföra att en del reservat får olika föreskrifter för skogsbruket inom olika delar av reservatet. Det är även möjligt att vissa föreskrifter kommer att vara dispensabla inom delar av naturreservaten.

En annan viktig faktor i säkerställandearbetet är restaurering av myrar med täkt- och dikespåverkan. Trots att de områden som ingår i myrskyddsplanen hör till de minst påverkade i landet finns någon sorts hydrologisk påverkan i majoriteten av dem. Förändringar av myrens grundvattennivå och reduceringen av torv kan fortgå i mycket lång tid efter att ett ingrepp gjorts. Det är därför viktigt att myrens grundvattenytta återställs till den nivå den hade innan ingreppet, så att inte myren fortsätter att degenerera efter det att myren skyddats. Restaureringen kan ske med enkla åtgärder som blockering eller igenläggning av diken.

Majoriteten av kärren och moderna har använts som slåtter- och betesmark. För närvarande håller stora arealer myrmark på att växa igen, det gäller främst produktiva våtmarker som mader och sydsvenska kalkkärr. Slätter eller bete måste återupptas i områden där det finns hävdkrävande och värdefull flora kvar eller där det är av stort kulturhistoriskt värde att området hävdas, exempelvis norrländska silängar.

Myrtyper och andra våtmarkstyper

Definitionerna på våtmarker varierar stort. Naturvårdsverket använder följande definition. **Våtmark är mark där vatten under stor del av året, finns nära under, i eller strax över markytan. Våtmark inkluderar även vegetationstäckta vattenområden.**

Våtmarkerna indelas i myrar, strandmiljöer och övrig fuktig-våt mark och nedan presenteras dessa huvudgrupper. Dessutom finns definitioner av våtmarkstyper och morfologiska termer som är relevanta för myrskyddsplanen.

Myrar

Myrar är våtmarker som är uppbyggda av torv. Torven består huvudsakligen av växtmaterial som inte brutits ned fullständigt på grund av att det avlagrats i en alltför blöt och syrefattig miljö. Myrar är eller har varit torvbildande och har uppstått genom försumpning av fastmark, igenväxning av sjöar eller har bildats direkt när landet höjt sig över havsytan. Myrarna indelas i mossar, kärr och blandmyrar.

Mossar är ombrotrofa och får endast tillskott av mineraler från nederbörden och luften. Mossar är därför en mycket näringsfattig myrtyp, vilket avspeglas i artfattiga och ofta risdominerade vegetations typer. De enda delarna av en mosse som är något mineralrikare är *laggkärr* och eventuella dråg. Laggkärrarna omger mossen och får lite mineraltillskott i vattnet från omgivande fastmark. *Dråg* bildas där vattenföringen är kraftig i myren, vilket oftast är där ytvattenavrinningen sker. Tack vare det rinnande vattnet passerar en större mängd mineralämnen och vegetationen blir något rikare än på mosseplanet i övrigt. Dråg kan även finnas i kärr. Mossarna har sin huvudutbredningen i Svealand och Götaland. Mossarna delas in i ett antal typer beroende på deras form och formelement.

Den vanligaste mossetypen i landet är *svagt välvd mosse* som även inkluderar plana mossar. Mossar av det här slaget är i de flesta fallen trädklädda. Antalet formelement är få och utgörs bland annat av små tuvor på mosseplanet. Svagt välvda mossar finns i större delen av landet men är ovanliga i Norrlands inland. De ingår ofta som komponenter i landets myrkomplex.

Stundtals lagras så mycket torv i en mosse att mossen höjer sig något över underlaget och bildar en så kallad högmosse. *Platåmossar* är en typ som är allsidig välvd och vars centrala del utgörs av ett flackt och öppet mosseplan. Det öppna mosseplanet är ofta uppdelat i tuvor och höljor. Tuvorna är upphöjda från mossen och torrare än de resterande delarna av myren. Höljorna å andra sidan består av små svackor och är de blötaste partierna på mosseplanet. I moss-

ens perifera del finns oftast en randskog och utanför den finns laggkärr. Platåformigt välvda mossar har sin huvudutbredning i västra delen av Götaland och Svealand.

Mossen kan även inta en mer konvex form, där formelementen bildar tydligt bågformiga koncentriska mönster kring myrens högsta punkt som ligger centralt på mosseplanet. Mossen kallas då *koncentrisk mosse*. På koncentriska mossar har tuvorna bildat långa och böjda strängar och även höljorna har antagit den långsträckta och böjda formen. Vattenfyllda gölar kan finnas utbildade i höljorna. Mossar med stor förekomst av gölar kallas ibland för gölmossar. I myrens perifera del finns randskog och laggkärr. De koncentriska mossarna har sin huvudutbredning i Bergslagen och Gästrikland.

En liknande mossetyp är den *excentriska mossen*. Den har också randskog, laggkärr och tydliga bågformade mönster av strängar och höljor samt i vissa fall gölar. Skillnaden består i att den excentriska mossen har sin högsta punkt, kring vilket mönstret är uppbyggt, förskjutet från mossens centrum till en mer perifer del av mossen. Ofta sluttar dessa mossar solfjäderformigt ut från sin högsta punkt. Mossetypen finns främst i Bergslagen och på den nederbördsrika sydvästsida av sydsvenska höglandet.

En annan mossetyp är *sluttande mosse*. Sluttande mossar är oftast ensidigt sluttande och saknar en markerad höjdpunkt. Tack vare detta har mossen ett parallellorienterat mönster av strängar och höljor. Mossetypen betraktas ibland som en variant av excentrisk mosse. Sluttande mossar kan ibland ha laggkärr längs långsidorna. Mossetypen är vanlig i sluttande terräng i nederbördsrika trakter.

En variant av den sluttande mossen är *skålformad mosse*. Skålformade mossar kan utbildas där underlaget är skålformat och där torvbildning sker både på botten och på sidorna.

En speciell mossetyp är *nordlig mosse* som utgör en övergångsform mellan kärr och mosse. Huvuddelen av mossen har en ombrotrof miljö, men inslag av enstaka kärrväxter förekommer och mossen är således inte någon äkta mosse. Myrtypen kan vara terrängföljande. Mossetypen är den vanligaste förekommande i Norrland och finns inte representerad i södra Sverige.

Kärr är minerotrofa och får till skillnad från mossarna ett tillskott av mineraler från yt- och markvattnen från närliggande fastmarkspartier. Mineraltillgången i detta vatten har en stor betydelse för kärrvegetationens utformning och bland kärrarna finns ett

brett spektrum när det gäller närsalt- och mineraltillgång beroende på omgivningens beskaffenhet. Kärrarna kan antingen vara öppna, glest trädklädda eller buskklädda. Kärr finns över hela landet men den areella tyngdpunkten finns i Norrland.

Ett *topogent kärr* är en kärrtyp med en horisontell och plan yta. Topogena kärr är vanliga i hela landet. En variant av de topogena kärrarna är *kustkärr*. De har bildats i sen tid och har en speciell kemisk sammansättning präglad av det havsnära läget.

Ett *soligent kärr* har en sluttande yta beroende på att myren följer det sluttande underlaget. Soligena kärr finns i hela landet men är ovanliga på fastlandet i landets sydöstra del. Soligena kärr kan utgöras av *källkärr* på sluttande mark nedanför källutflöden. Där källvattnet rinner fram genom kärret bildas *källdråg*. Källkärr bildas ofta vid grundvattenutflöden i anslutning till grusåsar eller i bergartskontakter mellan olika sedimentära bergarter. I anslutning till källor kan även andra intressanta miljöer finnas. När grundvattnet kommer till ytan och värms upp kan kemiskt lösta ämnen fällas ut och avlagras i källans närhet, det gäller framför allt järn och kalk. Järnet bildar lös *järnockra* som kan rödfärga en mindre del av myren. Kalken lagras som *kalktuff* som ofta förstenas efter ett tag. I sällsynta fall kan källan bilda *källkupoler* där torv avlagras med inslag av järnockra eller kalk i en kupolformad bildning. Källmynning förflyttas uppåt allt eftersom källkupolen växer och källvattnet rinner oftast ut uppe på kupolen.

Ytterligare än kärrtyp är *strängflarkkärr*. Strängflarkkärrarna är svagt eller starkt sluttande och har utbildat strängar med fastare torv än det omkringliggande golvet. I strängflarkkärr är det även vanligt att strängarna dämmer upp blöta flarkar, som oftast utgörs av lösbottnar. I flarkarna kan det bildas gölar, dessa kallas flarkgölar och är relativt ovanliga. Strängflarkkärr finns i Norrland, Dalarna, Värmland och västra Västmanland.

Blandmyrar utgörs av myrtyper där små mosse- och kärrpartier finns blandade inom ett område. Beroende på hur mossepartierna är utformade i förhållande till kärrelarna kan blandmyrarna delas in i olika typer.

Strängblandmyrar har ett kärrgolv med därpå liggande mossesträngar. Strängarna utbildas i nittio graders vinkel mot vattnets avrinning och ställvis kan strängarna bilda nätstrukturer. Ibland finns små kärrsträngar parallellt med mossesträngarna. Myrtyper är vanlig i Norrlands inland och finns även i nordvästra Svealand.

Ytterligare en blandmyrstyp är *mosaikblandmyr* där mosse- och kärrpartierna i ungefär lika proportioner bildar en mosaik utan speciellt mönster. Myrtyper är

vanlig i Norrland. *Öblandmyr* är en variant av mosaikblandmyr, där mossepartierna bildar mindre öar på kärrgolvet. Myrtyper har sin huvudutbredning i Norrland. I myrskyddsplanens statistik är öblandmyren sammanslagen med mosaikblandmyren.

Blandmyr av palstyp är en arktisk myrtyp med palsar som omges av kärr. Palsar är ett ombrottroft formelement som mest liknar en stor torvhög. Stora delar av palsen är vegetationsfri och utgörs av bar torv. Palsarnas bildningssätt är knutet till förekomsten av permafrost och i palsens inre delar finns oftast en kärna av is.

Strandmiljöer

Längs vattendrag och sjöar samt vid kusten bildas en speciell typ av våtmarker som påverkas starkt av det vattendrag de ansluter till. Stränderna delas in i limnoga och marina våtmarker. Den här typen av våtmarker är oftast inte torvbildande då de ligger relativt torrt under en stor del av året, vilket tillåter nedbrytning av det avlagrade organiska materialet. I myrskyddsplanen har endast de torvbildande maderna beaktats. I flera av myrskyddsplanobjekten har dock strandmiljöer som inte är torvbildande kommit med på grund av att de ingår i myrkomplexen.

Två typer av *mader* förekommer; *mad vid rinnande vatten* och *sjömad*. I myrskyddsplanen är de sammanslagna till *mader*. Vissa av maderna kan vara torvbildande och svämsediment är ofta inblandad i torven. Maderna kallas även strandkärr och raningar. Maderna är ofta produktiva och vegetationen präglas av starr och örter. Förr spelade maderna en väsentlig roll för höproduktionen i det svenska jordbruket. Numera är hävdade mader en sällsynthet.

Fuktig-våt mark

I den här kategorin finns våtmarker utan eller med svag torvbildning som inte betingas av vattendrag. Det gäller exempelvis fukthet, fuktäng och vissa sumpskogstyper. Myrskyddsplanen har endast i viss mån beaktat icke torvbildande sumpskog. På flera håll ingår fukthet och fuktäng i större myrkomplex.

Sumpskog är ett samlingsnamn för all skogklädd våtmark. De olika sumpskogstyperna har inte alltid varit åtskilda i underlagsmaterialet till myrskyddsplanen. Därför ingår även torvbildande sumpskog och strandnära sumpskog i detta begrepp i myrskyddsplanen. Sumpskogarna varierar stort i fråga artsammansättning i träd-, fält- och bottenkikt beroende på olika abiotiska och biotiska faktorer.

Fukthet bildas i humida områden på mager mark och finns främst i den västra delen av Sverige och i fjällregionen. Fuktheden är i viss mån torvbildande men torven är oftast mycket grund. Fukthederna har tidigare hävdats i stor omfattning i Sydvästverige.

Urval av områden

Större delen av de fakta som finns i myrskyddsplanen baseras på data från den nationella våtmarksinventeringen, (VMI). Hela landet utom Norrbottens län och fjällkedjan har inventerats hittills.

I Norrbottens län saknas således möjlighet till urval av myrar för säkerställande. Ett kompletterande urval för Norrbottens län får göras efter det att inventeringen av våtmarker har avslutats. Tills dess får säkerställandearbetet inriktas på myrar som är av riksintresse för naturvärden eller på myrar som har dokumenterat stor betydelse för hotade arter.

Något om våtmarksinventeringen uppbyggnad

Naturvårdsverket utarbetade under början av 1980-talet en metodik för inventering av landets våtmarker. Metodiken har sedan använts i alla de län som inventerat våtmarker, men har förfinats något under senare år. Alla uppgifter har registrerats i våtmarksregistrets databas. Hittills har fakta för drygt 26 000 våtmarksobjekt registrerats.

Steg ett i inventeringen har varit att flygbildstolka alla våtmarker större än en regionalt anpassad miniareal. I tolkningsskissen har ingrepp, vattendrag och fastmarksholmar samt morfologiska strukturer ritats in. I vissa län har även våtmarkernas trädäckning karterats på detta sätt.

Varje avgränsat objekt har fått ett identitetsnummer baserat på det ekonomiska kartblad där objektet ligger och ett löpnummer, exempelvis 27J8I01.

Därefter har areal, geografiskt läge och olika nyckelord rörande naturvärden och ingrepp registrerats på objektnivå. Objekten har sedan delats upp i delobjekt beroende på våtmarkstyp eller motsvarande. Fakta om delobjektets morfologi, hydrotopografi, vegetation, trädskikt och vattendrag med mera har därefter registrerats. I delobjekten beskrivs olika element som kan särskiljas, på blöthet, vegetation eller formelement som flarkar och strängar.

Sedan har maskinell bearbetning av alla fakta gjorts, vilket resulterat i olika rankinglistor. Kriterier som använts är regional representation, orördhet, storlek, mångformighet och raritet. Listorna har sedan varit underlag för vilka objekt som skall fältbesökas och drygt 10% av alla tolkade objekt är fältinventerade.

Under fältarbetet har elementens och eventuella underelements vegetationstyper registrerats. Dessutom har samtliga observerade arter och deras täckningsgrad registrerats. Andra faktorer av betydelse som inte kunnat urskiljas i flygbilden har också

antecknas, exempelvis hävdförhållanden.

I varje län har cirka 10% av de inventerade myrarna utpekats som områden med mycket höga naturvärden, dvs som klass-I objekt. Klassningen bygger både på manuell och maskinell bearbetning av materialet med primära kriterier som mångformighet, orördhet, storlek, raritet och representativitet. Även sekundära kriterier som friluftsliv, landskapsbild, kulturhistoria och pedagogiska värden har beaktats.

Urvalsprocessen

Urvalet av myrskyddsplanens objekt påbörjades våren 1991. Inledningsvis nyttjades den kompetens som byggts upp hos inventerarna i våtmarksinventeringen. Med hjälp av dessa gjordes ett första urval av områden representerande de viktigaste myrtyperna per region i varje län. För några län gjordes urvalet på Naturvårdsverket med hjälp av andra källor. Det gällde C, D, E, H, I, L, S och T län. Detta första urval bestod av cirka 2 500 områden.

Det första urvalet databearbetades och rankinglistor togs fram. Listorna för de enskilda myrtyperna grundade sig på ett nationellt perspektiv och listorna för myrkomplexen grundades på för tillfället skapade myrregioner. Myrregionerna motsvarar i stort sett landets naturgeografiska zoner enligt Nordiska Ministerrådet. Den boreonemorala zonen har dock delats i en västlig och en östlig del beroende på de tydliga skillnader som finns när det gäller myrarnas morfologi och vegetation. Dessutom har de sydliga delarna av Öland och Gotland förts till den östliga boreonemorala regionen så att inte de särpräglade myr- och vegetationstyper som finns där sprids på två regioner. Då det i de enskilda objekttexterna finns angivet att myren värderats högt inom en region hör värderingen från denna databearbetning.

Myrregionerna

A. Nemoral myrregion

(naturgeografiska regionerna 6-10 & 15)

B. Västlig boreonemorala myrregion

(naturgeografiska regionerna 11, 18 & 21-22a-b)

C. Östlig boreonemorala myrregion m. Gotland/Öland

(naturgeografiska regionerna 12-14 & 22c-26)

D. Sydlig boreal myrregion

(naturgeografiska regionerna 27-28)

E. Mellanboreal myrregion

(naturgeografiska regionerna 29-32)

F. Nordlig boreal myrregion

(naturgeografiska regionerna 33-34 44, 49, & 52)

G. Alpin myrregion

(Naturgeografiska regionerna 35-36 & 44)

Urvalet fortsatte med en manuell genomgång för att se till att objekten fick en lämplig geografisk spridning och att så stor mångformighet som möjligt uppnåddes i urvalet gällande formelement, vegetationstyper, flora och fauna samt särskilt hotade arter.

Dessutom gjordes justeringar av rankinglistorna med hänsyn till andra naturvärden i anslutning till myrarna och främst då skogliga värden. Slutligen gjordes ett manuellt urval av sumpskogar och rikkärr med höga naturvärden samt hävdade våtmarker för att komplettera urvalet.

Vid urvalet av områden till myrskyddsplanen har flera kriterier och målsättningar varit styrande och de presenteras nedan, se även tabell sid 15.

Primära urvalskriterier och målsättningar

De välutvecklade **myrkomplexen** i landet visar var och ett för sig upp myrarnas lokala variation i den naturgeografiska region där de ligger. Genom att skydda myrkomplex över hela landet kan större delen av den mångformighet som rör myrtyper, hydrologi, hydrotopografi, formelement, vegetation samt flora och fauna täckas in. Myrkomplexen tillhör ofta landets minst påverkade myrområden på grund av sin storlek och otillgänglighet. De är i många fall även värdefulla skogs-myrmosaiker.

Ju mångsidigare ett område är desto bättre är förutsättningarna för ekologisk variation. Övergångszonerna mellan olika miljöer skapar speciella livsmiljöer och arter som är beroende av flera specifika våtmarksmiljöer för sin existens kan förekomma i området. **Mångformighet** har varit ett betydelsefullt kriterium vid urvalet av myrkomplex.

En viktig faktor i urvalet har varit att få med naturskog eller naturligt föryngrad skog på fastmark i eller i anslutning till myrarna. **Skogs-myrmosaiker** är en mycket vanlig företeelse i det svenska skogslandskapet och det är av stor vikt att sådana skyddas där naturskog fortfarande finns kvar. Begreppet skogs-myrmosaik har i myrskyddsplanen både en vid och en snäv betydelse. Det inkluderar alla områden med myr och värdefull fastmarksskog, även de områden som inte är mosaikartade. Däremot är inte de stora arealer av öppen och trädklädd myr som bildar mosaiker inräknade. Ett skydd av skogs-myrmosaikerna är ett viktigt komplement till urskogsskyddet.

En annan viktig målsättning vid urvalet har varit att få med **representativa** exempel på myrtyper och formelement som förekommer i landet. Varje myrtyp skall skyddas på ett antal ställen inom sitt utbredningsområde. På några ställen i landet utvecklas myrtyperna något annorlunda än normalt, bland annat beroende på klimatet, det kan gälla både morfologi och vegetation. Ett antal myrar har valts ut på grund av att de är nemoralt, (sydligt) eller suboceaniskt, (västligt) utformade. De representativa myrarna är viktiga för forskning och undervisning

om myrars bildning, morfologi och hydrologi.

Rikkärr är antalsmässigt överrepresenterade i urvalet i förhållande till andra myrtyper. Detta är en medveten satsning då rikkärr är starkt hotade både i ett nationellt och internationellt perspektiv. Områdena är oftast mycket produktiva vilket gjort att de är mycket attraktiva för de som önskar förbättra avkastningen på sitt jord- och skogsbruk med hjälp av markavvattningar. Arealen rikkärr har minskat drastiskt under de senaste hundra åren och de rikkärr som fortfarande är hydrologiskt intakta är ytterst viktiga för att kunna bibehålla den rika flora och fauna som är knutna till dessa miljöer. Speciell uppmärksamhet har riktats på kärr som har sällsynta arter som exempelvis kärnnycklar, brun ögontröst, stor ögontröst, myrbräcka, gulyxne, knottblomster, sumpäggsvamp och käppkrokossa. En annan viktig orsak till att rikkärr behöver skyddas är att de hotas av igenväxning och behöver skötas på ett korrekt sätt.

Flera myrar i urvalet har värdefull **hydrologi** och **geologi**. Det gäller myrar med källkupoler, källor, recent kalktuffbildning, säregna dräneringsmönster och dylikt.

Källkärr har dessutom oftast en unik vegetation som präglas av källvattnets fysiska och kemiska egenskaper. Dessa vegetationstyper har en mycket liten areell utbredning och hyser en skyddsvärd flora och fauna.

Torvbildande våtmarker som hävdas blir alltmer ovanliga och är ytterligare en våtmarkskategori som ägnats speciell uppmärksamhet i urvalet. En stor del av de **hävdade och torvbildande våtmarker** som finns i landet har tagits med.

Sumpskogar har oftast en mycket lång kontinuitet vilket gynnar många hotade skogsarter. De är dessutom ofta brandrefugier vilket gör att arter som inte överlever brand har en fristad i sumpskogen. Urvalet av sumpskogar är medvetet snävt i myrskyddsplanen. Endast sumpskogar som har mycket speciella naturvärden och som utan tvekan skall bli naturreservat har tagits med i urvalet. Därutöver ingår värdefull sumpskog i flera av de stora myrkomplexen. Anledningen till denna restriktiva inställning är att resultatet från sumpskogsinventeringen bör sammanställas innan ett slutligt urval görs för sumpskogarna.

Våtmarkerna är livsmiljö för ett stort antal **växter**. I urvalet har stora ansträngningar gjorts för att täcka in de myrar som behöver skyddas för att behålla livskraftiga populationer av de arter som är knutna till myrar. Detta har bland annat medfört en antalsmässig överrepresentation av exempelvis rikkärr.

För att uppnå målet om stor mångformighet har även en ambition med urvalet varit att täcka in hela spektrat av de **vegetationstyper** som förekommer på myrarna. I några enstaka fall har förekomsten av en ovanlig vegetationstyp varit ett tungt skäl vid urvalet.

I den svenska **faunan** finns flera arter som är knutna till våtmarker. Det är dock omöjligt att med befintligt underlagsmaterial göra ett fullständigt urval ur faunasynpunkt. För den högre faunan och framför allt fågellivet har tillräckligt underlag funnits, men för övriga organismgrupper finns stora kunskapsluckor om arternas förekomster. Ett stort antal av landets finaste fågelmyrar ingår i myrskyddsplanen. Flera områden och då främst kalkkärr har valts ut på grund av förekomst av sällsynta evertebrater och groddjur, exempelvis de brackvattenpåverkade rikkärren längs Upplandskusten. Förhoppningsvis finns det en tämligen god representation av djurarter genom det breda utbudet av livsmiljöer i urvalet. Kompletterande reservatsbildning kan dock komma att behövas för artskyddsarbetet på faunasidan.

Sekundära kriterier och målsättningar

Ett kriterium som endast använts vid prioritering av i övrigt jämförbara områden har objektets **storlek** varit. Ett stort område har större möjligheter att inte påverkas från ingrepp i den omgivande naturmiljön och kan undgå genetisk drift vilket resulterar i att risken för populationskracher är mindre. Värdena för faunan är dessutom större då vissa arter kräver stora områden för fortplantning och furagering. Dessutom ökar oftast områdets värde för landskapsbildning och friluftslivet.

Orördhet och framför allt avsaknad av hydrologisk påverkan har varit en grundförutsättning för de flesta av myrskyddsobjekten. Mindre ingrepp förekommer dock i de flesta objekten på grund av svårigheten att hitta helt orörda objekt. Några enstaka områden har tagits med i urvalet trots stora ingrepp, objekten har då haft en nyckelposition i artskyddsarbetet.

Myrar som är väldokumenterade av **forskningen** är värdefulla som framtida uppföljnings- och studieobjekt. De mest betydelsefulla myrarna där forskning har bedrivits finns med i urvalet. Urvalet har dock inte beaktat alla de otaliga myrar där pollenanalyser gjorts. För att tillgodose **undervisningens** behov av bra exempel på olika myrar har ibland det geografiska läget varit utslagsgörande mellan jämbördiga objekt.

Ett annat mål har varit att få en någorlunda god **geografisk spridning** på objekten. Kriteriet har endast använts i valet mellan jämbördiga områden.

Resultat

I inledningsskedet av arbetet med myrskyddsplanen gjordes en genomgång av vilka myrar som hittills skyddats i landet. Genomgången gjordes med hjälp av naturvårdsregistret där alla naturreservat, naturvårdsområden och nationalparker med naturtypen myr registrerat plockades ut. Dessutom gjordes en snabb genomgång av alla naturminnen. Sammanlagt fanns i april 1994 cirka 240 000 hektar myr skyddad i drygt 200 naturskyddade områden.

Mer än 20% av den skyddade myrarealen ingår i reservat vars syfte är att skydda andra naturtyper och där myrarna har mer begränsade värden. De skyddade myrar som inte hyser så höga naturvärden att de kommit med i myrskyddsplanen kommer i denna publikation att räknas som oskyddade i all statistik.

De reservat med värdefull skyddad myr som finns med i urvalet har en sammanlagd areal av 181 807 hektar fördelat på 146 naturskyddade områden. Myrskyddsplanen förespråkar att den skyddade arealen utökas med drygt 210 000 hektar. Utökningen skall gälla både helt nya reservat och utökning av befintliga. När myrskyddsplanen genomförts har sammanlagt 392 320 hektar värdefull myr säkerställt inom 491 naturskyddade områden. Ytan motsvarar 6,2% av landets myrareal.

I myrskyddsplanens områden ingår även oskyddad fastmark med 119 562 hektar och oskyddat öppet vatten med 8 736 hektar. Fastmarken består huvudsakligen av produktiv skogsmark och vid reservatsbildningen får det utredas närmare vilka restriktioner som skall gälla för skogsbruket.

Vid genomgången av de befintliga naturreservaten konstaterades att den skyddade myrararealen var mycket ojämnt fördelad över landet. Sammanlagt 90% av all skyddad myr ligger i fjällänen antingen ovan skogsodlingsgränsen eller strax nedan den. Kronobergs, Jönköpings och Älvsborgs län har 5% av den skyddade arealen och de övriga 16 länen delar på resterande 5%. Se även diagram och tabell på sid 10 och 11.

I några av länen är antalet myrreservat och arealen värdefull myr som är skyddad alldeles för låg. I Stockholms, Södermanlands, Östergötlands och Kristianstad län är mindre än en promille av den totala myrareal skyddad. Värmlands, Örebro, Hallands, Gävleborgs och Västernorrlands län är myrrika län med över 10% av landarealen täckt av myr, den skyddade arealen värdefull myr är dock låg, mindre än 1%. I två av länen är mer än 5% värdefull myr skyddad, det är Norrbottens och Gotlands län.

När myrskyddsplanen har genomförts har den skyd-

dade myrrealeen en något bättre spridning i landet. Då har fjällänens andel av den skyddade arealen minskat till drygt 70%. Stora och myrrika skogslän som Västernorrland, Gävleborg, Värmland, Älvsborg och Jönköping har nästan 20% av den skyddade arealen tillsammans. Fem mindre skogslän har cirka 7% av arealen och de resterande 10 länen delar på nästan 4%. Efter genomförandet av planen kommer alla län att ha minst 2% av sin myrareal skyddad. Jönköpings och Gotlands län kommer att ha mer än 10% av sin myrareal skyddad. Totalt för myrarna i landet kommer 6,2% av arealen att vara skyddad. Se även diagrammen och tabellen på detta uppslag.

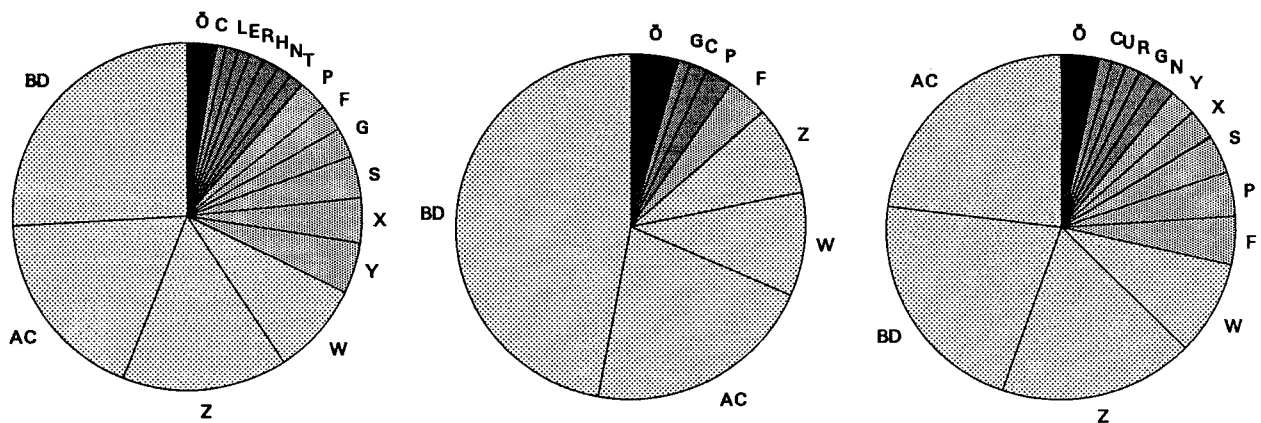
En annan faktor att beakta är vilka myrar som skyddats hittills i landet och vilka förändringar som kommer att ha skett när myrskyddsplanen genomförts. De flesta myrtyperna kommer att få ungefär tre gånger så stor yta skyddad som i april 1994. Se även tabell på sidorna 12-13 och diagram på sidan 14.

Den mest markanta skillnaden mot detta mönster har blandmyr av palstyp, som inte får något utökat skydd

enligt denna plan. Detta beror på att arealsuppgifter och andra detaljuppgifter saknas för Norrbottens län, där myrtypen har sin huvudsakliga utbredning. Detta kommer att åtgärdas i och med det att myrskyddsplanen kompletteras med ett urval för Norrbottens län.

De soligena kärren befinner sig i en särställning då deras skyddade areal inte ens kommer att fördubblas. Detta beror huvudsakligen på att de soligena kärren idag är arealsmässigt överrepresenterade inom skyddade områden då så många av de skyddade myrarna ligger i fjällområdet. En annan myrtyp som inte kommer att få utökat skydd i samma utsträckning som de andra typerna är sluttande mosse.

Myrtyper vars skyddade areal kommer utökas betydligt är strängflarkkärr, strängblandmyr och nordlig mosse. Dessa myrtyper har varit underrepresenterade i de skyddade områdena hittills då mycket få reservat finns i Norrland inland. Andra våtmarkstyper som får en stor utökning av den skyddade arealen är kustkärr, mader och sumpskog.

Diagrammet till vänster visar Sveriges myrareal spritt på de olika länen. Diagrammet i mitten visar fördelningen av den skyddade myrrealeen i april 1994 och diagrammet till höger visar hur den skyddade myrrealeen kommer att vara fördelad när myrskyddsplanen genomförts. De ljusgrå länen har vardera över 5% av arealen, de mellangrå har 2,5-5% och de mörkgrå har 1-2,5% av arealen. Resterande län som har mindre än 1% vardera har slagit samman till gruppen övriga, Ö och återges i svart.

Tabellen på nästa sida visar landareal, myrareal och arealer för andra kategorier av intresse för myrskyddsplanen. Totalarealen för myrskyddsobjekten bygger på digitalisering av dessa. Markslagsfördelningen grundar sig på rutmallräkning på topografiska kartor.

I spalt 2 och 3 finns uppgifter om total fastmarks-

och myrareal. Förutom arealsuppgiften i hektar presenteras länens andel av Sveriges totala fastmarks- och myrareal i procent. Det går också att se hur stor andel av varje län som är myrmark.

I spalt 4-6 finns fakta om myrrealeen i myrskyddsplanens objekt. I spalt 4 finns uppgifter om skyddad myr, i spalt 5 oskyddad myr och i spalt 6 totalarealen för myr. I varje spalt finns sedan en finare indelning med areal i hektar, länets procentuella andel av den total arealen för landet för spaltens marktyp och myrskyddsplanens andel av länets myrareal.

Spalt 7-8 visar arealsuppgifter för markslagen öppet vatten och fastmark i myrskyddsobjekten och i spalt 9 myrskyddsplaneobjektens totalareal. I dessa tre spalter anges totalarealen i hektar och den skyddade andelen därav i procent.

1. län	2. landareal (ej sjö & hav)		3. total myrareal		4. myr i MSP		5. myr i MSP		6. myr i MSP		7. vatten i MSP		8. fastmark i MSP		9. totalareal i MSP					
	s+o	@ %	s+o	@ %	s	@ %	o	@ %	s+o	@ %	s+o	@ %	s+o	@ %	s+o	@ %				
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%				
AB	649010	1,6	19400	0,3	3	0	0,1	409	0,2	2,1	426	0,1	2,2	166	0	1067	0	1659	1	
C	698910	1,7	64500	1	9	2911	1,6	4,5	927	0,4	1,4	3838	1	5,9	191	73	2598	22	6617	55
D	606040	1,5	32000	0,5	5	19	0	0,1	866	0,4	2,7	885	0,2	2,8	16	6	780	1	1681	1
E	1056200	2,6	74700	1,2	7	18	0	0	1527	0,7	2	1545	0,4	2,1	33	0	871	3	2449	1
F	994350	2,4	166400	2,6	17	7426	4,1	4,5	10416	4,9	6,3	17842	4,5	11	415	77	1985	28	20242	41
G	845790	2,1	183600	2,9	22	2273	1,2	1,2	4897	2,3	2,7	7170	1,8	3,9	326	89	1758	41	9254	35
H	1117090	2,7	86300	1,4	8	164	0,1	0,2	2325	1,1	2,7	2489	0,6	2,9	257	4	1267	0	4013	4
I	314010	0,8	7900	0,1	3	548	0,3	6,9	1396	0,7	18	1944	0,5	25	74	62	1029	2	3047	20
K	294130	0,7	20700	0,3	7	86	0	0,4	387	0,2	1,9	473	0,1	2,3	45	9	1183	1	1701	6
L	608880	1,5	60400	1	10	20	0	0	2904	1,4	4,8	2924	0,7	4,8	154	0	868	0	3946	0
M	493830	1,2	11200	0,2	2	125	0,1	1,1	423	0,2	3,8	548	0,1	4,9	0	0	93	18	641	22
N	545430	1,3	90800	1,4	17	397	0,2	0,4	6704	3,2	7,4	7101	1,8	7,8	159	4	2282	3	9542	5
O	514070	1,2	29800	0,5	6	374	0,2	1,3	872	0,4	2,9	1246	0,3	4,2	83	5	740	7	2069	21
P	1139530	2,8	164400	2,6	14	4294	2,4	2,6	11724	5,6	7,1	16018	4,1	9,7	245	24	4436	25	20699	26
R	793700	1,9	81300	1,3	10	1320	0,7	1,6	4266	2	5,2	5586	1,4	6,9	143	15	1102	25	6831	24
S	1758600	4,3	248300	3,9	14	1494	0,8	0,6	12191	5,8	4,9	13685	3,5	5,5	919	10	6099	7	20703	10
T	851860	2,1	96100	1,5	11	848	0,5	0,9	2266	1,1	2,4	3114	0,8	3,2	60	25	405	22	3569	27
U	630170	1,5	59100	0,9	9	1135	0,6	1,9	4072	1,9	6,9	5207	1,3	8,8	238	18	2327	12	7772	19
W	2819320	6,9	559000	8,8	20	17289	9,5	3,1	17325	8,2	3,1	34614	8,8	6,2	2185	58	25538	62	62337	55
X	1819170	4,4	264900	4,2	15	1199	0,7	0,5	10516	5	4	11715	3	4,4	916	10	6445	3	19076	8
Y	2167820	5,3	284200	4,5	13	513	0,3	0,2	9194	4,4	3,2	9707	2,5	3,4	352	2	6769	5	16828	5
Z	4944340	12	965100	15	20	15074	8,3	1,6	55983	27	5,8	71057	18	7,4	3194	25	50484	21	124735	21
AC	5540120	14	1139100	18	21	39192	22	3,4	48923	23	4,3	88115	23	7,7	3523	50	48306	36	139944	42
BD	9891070	24	1634500	26	17	85071	47	5,2	0	0	0	85071	22	5,2	6783	100	310716	100	402570	100
totalt	41093440	100	6343700	100	15	181807	100	2,9	210513	100	3,3	392320	100	6,2	20467	57	479138	75	891925	62

@=andel av Sveriges totala areal för den angivna marktypen

π= andel av länets landyta som är myr

#=andel av länets myrareal som är med i myrskyddsplanen

s=skyddat i april 1994

o=oskyddat i april 1994

s+o=totalt i april 1994

MSP= Myrskyddsplan för Sverige

länsbokstäver= se innehållsförteckningen

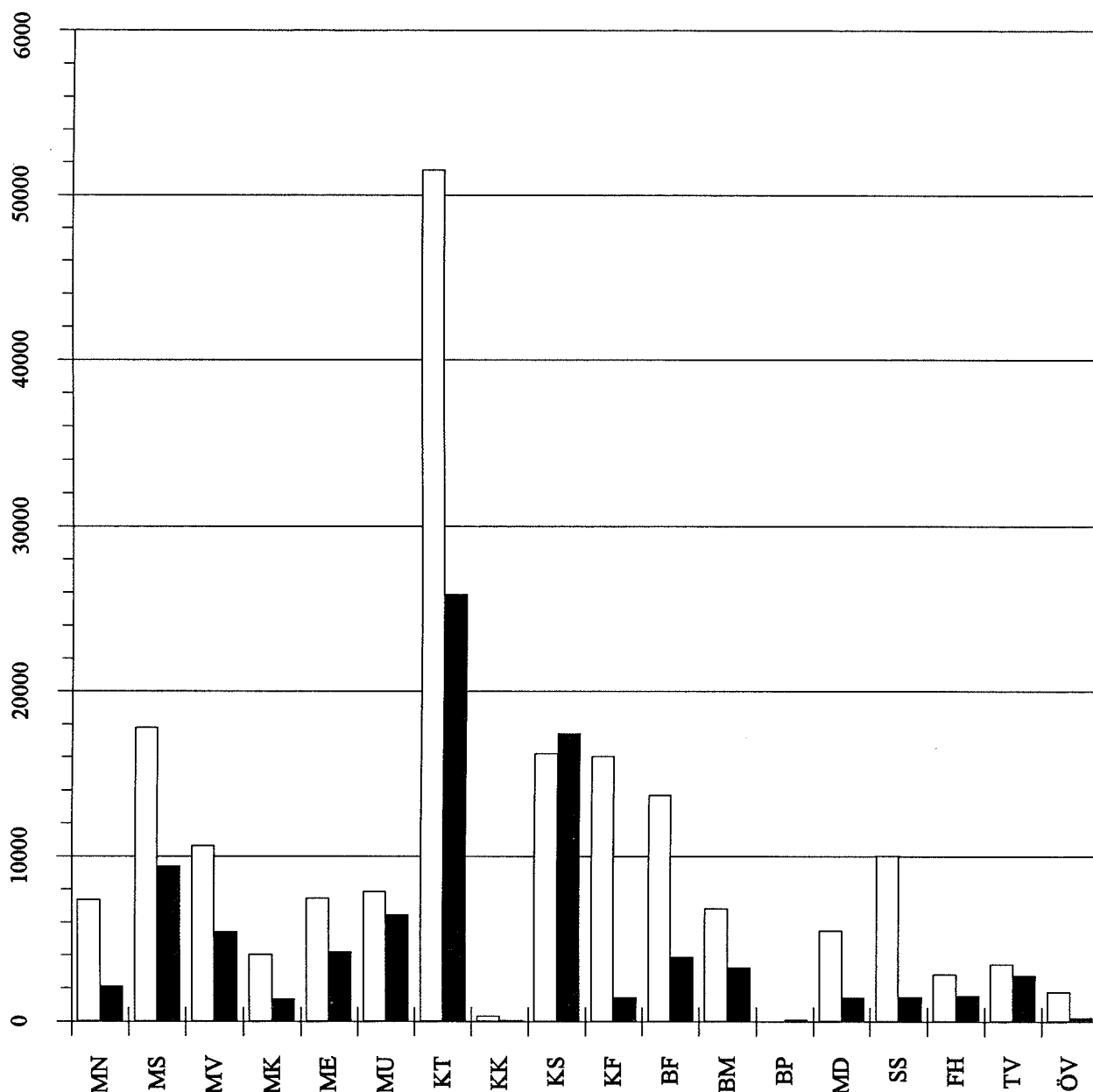
ha=hektar %=andel angiven i procent

MYRSKYDDSPÅN FÖR SVERIGE

Län/Våtmarkstyp		MN	MS	MV	MK	ME	MU	KT	KK	KS	KF
AB län	oskyddat		108					82	9	0	
	skyddat		0					0	0	1	
C län	oskyddat		214		71		32	393	16	22	
	skyddat		880		36		70	1739	9	20	
D län	oskyddat		97	107	76	194		353		4	
	skyddat		0	0	0	0		10		0	
E län	oskyddat		280	180		80	170	708		15	
	skyddat		0	0		0	0	0		15	
F län	oskyddat		2231	1403	60	3410	1888	932		163	
	skyddat		206	3085	0	1102	1881	850		0	
G län	oskyddat		1490	59	241	146	1573	790		60	
	skyddat		909	873	0	173	487	304		0	
H län	oskyddat		128					556	20	2	
	skyddat		0					115	0	0	
I län	oskyddat							729		290	
	skyddat							483		10	
K län	oskyddat		7	0			100	95		21	
	skyddat		0	76			0	0		0	
L län	oskyddat		847	1317		80		289		75	
	skyddat		0	0		0		9		1	
M län	oskyddat		60	159				20			
	skyddat		0	0				66			
N län	oskyddat		570	884		470	899	720		281	
	skyddat		225	30		0	430	135		0	
O län	oskyddat		169		70	138	106	71			
	skyddat		25		0	294	0	20			
P län	oskyddat		2209	2575	499	607	1256	2104		42	
	skyddat		1497	319	880	1896	882	293		45	
R län	oskyddat		829	2223	48		91	431		51	
	skyddat		251	69	0		385	525		19	
S län	oskyddat	60	960	483	1560	1068	980	2761		629	541
	skyddat	0	68	131	48	483	121	119		2	2
T län	oskyddat		240	1046	180	117	100	210		205	55
	skyddat		10	308	225	200	60	38		0	0
U län	oskyddat		557		779	84		1733		9	58
	skyddat		226		140	0		190		0	0
W län	oskyddat		4071	97	55	327	136	6269		2656	360
	skyddat		4201	508	7	38	2148	5961		2917	242
X län	oskyddat	827	792		292	515	82	1758	282	1997	480
	skyddat	0	35		0	0	0	88	0	0	0
Y län	oskyddat	721	40		86		126	3117		0	687
	skyddat	94	0		0		10	307		63	9
Z län	oskyddat	3013	1852			80	340	8035		5400	4098
	skyddat	1315	162			0	0	595		4090	0
AC län	oskyddat	2743	60	94	50	98		19394	16	4300	9774
	skyddat	713	700	0	0	0		14021	38	10252	1182
BD län	oskyddat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	skyddat	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Sverige	oskyddat	7364	17811	10627	4067	7414	7879	51550	343	16222	16053
	skyddat	2122	9395	5399	1336	4186	6474	25868	47	17435	1435
	totalt	9486	27206	16026	5403	11600	14353	77418	390	33657	17488

En utförlig text med förklaringar till förkortningar mm finns på nästa uppslag.

Län/Våtmarkstyp		BF	BM	BP	MD	SS	FH	TV	ÖV	summa
AB län	oskyddat		32			76		31	29	367
	skyddat		0			16		0	0	17
C län	oskyddat				10	112		45	16	931
	skyddat				51	247		13	0	3065
D län	oskyddat					13		15	0	859
	skyddat					7		1	4	22
E län	oskyddat					3		19	11	1466
	skyddat					3		0	0	18
F län	oskyddat				535	160		37	73	10892
	skyddat				51	10		48	0	7233
G län	oskyddat				61	203		24	3	4650
	skyddat				135	0		25	0	2906
H län	oskyddat				1231	126		99	402	2564
	skyddat				0	0		12	36	163
I län	oskyddat				9	222	469		15	1734
	skyddat				0	20	10		25	548
K län	oskyddat				74	89	30		11	427
	skyddat				10	0	0		0	86
L län	oskyddat				219	59		25	269	3180
	skyddat				0	10		0	1	21
M län	oskyddat					15			18	272
	skyddat					17			42	125
N län	oskyddat				268	74	156	49	0	4371
	skyddat				85	0	0	22	5	932
O län	oskyddat				16	96	82		0	748
	skyddat				0	10	10		15	374
P län	oskyddat				246	615	216	121	3	10493
	skyddat				21	50	0	13	2	5898
R län	oskyddat				25	304		18	129	4149
	skyddat				0	67		8	8	1332
S län	oskyddat	300	364			526		271	31	10534
	skyddat	0	4			178		43	0	1199
T län	oskyddat		70		184	24		10	36	2477
	skyddat		0		0	14		11	0	866
U län	oskyddat		21		209	393		522	230	4595
	skyddat		4		644	139		90	0	1433
W län	oskyddat	45	128		120	391	0	0		14655
	skyddat	7	0		49	173	90	691		17032
X län	oskyddat	358	127		775	1250		451	51	10037
	skyddat	0	0		325	85		11	8	552
Y län	oskyddat	12	604		157	801		164	24	6539
	skyddat	0	13		0	16		0	0	512
Z län	oskyddat	6582	3304		514	2065		764	205	36252
	skyddat	592	2713		21	117		66	0	9671
AC län	oskyddat	6389	2171	0	822	2395	1864	753	205	51128
	skyddat	3258	500	100	44	302	1422	1693	86	34311
BD län	oskyddat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	skyddat	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Sverige	oskyddat	13686	6821	0	5475	10012	2817	3418	1761	183320
	skyddat	3857	3234	100	1436	1481	1532	2747	232	88316
	totalt	17543	10055	100	6911	11493	4349	6165	1993	271636

Tabellen på föregående uppslag och diagrammet ovan visar den arealmässiga fördelningen mellan olika våtmarkstyper i de områden som ingår i myrskyddsplanen. Arealen är angiven i hektar. Tabellen ger en länsvis presentation och diagrammet visar totalbilden för Sverige.

Uppgifterna bygger i både fallen på fakta från våtmarksinventeringen. Då de avgränsade områdena i inventeringen inte alltid överensstämmer geografiskt med myrskyddsplanens objekt finns felkällor i materialet. Den skyddade arealen är den som har flest avvikelser då reservaten ibland bara täcker en bråkdel av ett större objekt i våtmarksinventeringen. De fakta som presenteras i diagrammet bör trots bristande exakthet ge en god överblick av proportionerna mellan de olika våtmarkstyperna i myrskyddsplanen.

I diagrammet återges skyddad areal i svart och oskyddad areal i vitt.

Förkortningar som använts för våtmarkstyperna.

- MN= nordlig mosse
- MS=svagt välvd mosse & plana mossar
- MV=platåmosse
- MK=koncentrisk mosse
- ME=excentrisk mosse
- MU=sluttande mosse & skålförmig mosse
- KT=topogent kärr
- KK=topogent kustkärr
- KS=soligent kärr & backkärr
- KF=strängflarkkärr
- BF=strängblandmyr
- BM=mosaikblandmyr & öblandmyr
- BP=blandmyr av palstyp
- MD=mader vid vattendrag och sjöar
- SS=sumpskog & strandskogar
- FH=fukthed
- TV=tjärn & vattenvegetation
- ÖV=övrig våtmark, ex. fuktäng, vät & strand

skyddsmotiv/län	AB	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	W	X	Y	Z	AC	totalt
myrkomplex	6	11	5	4	10	12	9	4	6	6	1	10	5	10	8	13	6	7	17	18	14	19	20	221
skogsmyrmosaik	5	3	2	2	7	12	8	4	4	3	2	5		8	5	10	1	9	5	10	5	7	10	127
plan mosse m.fl.	2	4	3	1	1	2	3			4		1		1				5	2	1	1	4	35	
platåmosse			1	2	2	1				1	1	2		6	3		2	1					2	24
koncentrisk mosse		1	1			1								2		7	1	5	3	2	2		1	26
excentrisk mosse			1	2	9	6				1		6	3	10	2	8	2	1	5	5	1	2	3	67
topogent kärr	1	2	3	4		2	7	5	2			3	1	2	1	4	1	4	1	3	2	3	3	54
topogent kustkärr	2	1					2													3	2			10
soligent kärr m.fl.		2	2	2	3	4		1	2	1	1				5	3	1	1	4	3	1	4	2	42
strängflarkkärr																5	1		4	4	8	7	9	38
blandmyr				1							1					3		3	1	1	8	8		26
mad					6	3	3		2	1		1	1	2		1	3			4		2	2	31
sumpskog	5	5	1	1	4	7	3	2	5	2		1	2	1	7	5	1	3	3	9	8	7	6	88
övrig våtmark	1	1		1			6	2	2	3	1	4	3		1	1		2	1		1	1		31
nemoral myr										3	3													6
västlig myr												5	5	1								5		16
hydrologi/geologi	1	4		2	5	2		3	3		1	1			8	1	1	3		1		2	5	43
hävd				3			3	2	4	3	1	1		1	1		1							20
rikkärr	8	10	4	6	8	3	7	10	2	4	4		1	4	12	6	4	4	8	8	7	8	4	132
fågelliv	1	1	1	3	1	5	6	1	1	2		2	1	9	2	6	3	7	7	8	5	10	13	95
groddjur		5					1																	6
evertebrater	1	5	3	1			2	2	3		2		1				1	1		1			2	25
totalt	33	55	27	35	56	60	60	36	36	34	18	42	23	56	56	73	29	45	68	83	57	86	95	

Tabellen visar en sammanställning av hur ofta olika skyddsmotiv har förekommit under urvalet av de oskyddade objekten. Presentationen finns både länsvis och totalt för Sverige. Ett stort antal objekt har en kombination av värden och flera skyddsmotiv kan förekomma per objekt.

Introduktion till objektdelen

För varje objekt i objektkatalogen finns en beskrivande text, en faktaruta och en karta. Uppgifterna baseras på situationen i april 1994, utvidgningen av Blaikfjällets naturreservat finns således inte med i de olika faktauppgifterna.

Objekten presenteras länsvis och för de områden som sträcker sig över två län är objekten presenterat i det länskapitel som har störst andel av området.

I faktarutan finns uppgifter om myrskyddsobjektets totalareal och hur stor andel som är skyddad. Dessa uppgifter baseras på digitalisering av objekten. Dessutom finns totalarealens spridning på markslagen våtmark, öppet vatten och fastmark. Uppgifterna har tagits fram med hjälp av rutmall och topografiska kartor. Samtliga arealuppgifter är angivna i hektar. Vilka objekt i våtmarksinventeringen som ingår i myrskyddsobjektet finns också angivet. Huruvida hela eller bara en del av våtmarksobjektet ingår framgår inte. Den sista uppgiften som finns med i faktarutan är i vilken skala som kartan återges,

majoriteten av kartorna är skalenliga kopior av topografiska kartan i 1:50 000, men undantag finns.

De skyddade områdena i myrskyddsplanen är avgränsade med klarröd färg. De oskyddade myrskyddsplaneobjekten är avgränsade med en blekare röd nyans.

Noggrannheten i avgränsningen av områdena varierar stort både inom och mellan de olika länen. I några fall har färdiga reservatsförslag legat till grund för avgränsningen och i andra fall har områdena en mycket grov avgränsning. Avgränsningarna är således att betrakta som preleminära och den slutliga avgränsningen av områdena kommer att ske i samband med reservatsbildning eller liknande.

I myrskyddsplanen finns inte angivet vilka av lokalerena som är växtplatser för hotade orkidéer. Det innebär att våtmarksarter som honungsblomster, kärnnycklar, gulyxne, knottblomster, luktsporre och guckusko inte finns med i objekttexterna.

Bakgrundkartorna i objektdelen härör från Lantmäteriverkets produktion och medgivande till att använda dem gavs 920604. Länskartorna har tagits fram av SNV i samarbete med LMkartor Kiruna och KTH. Kartorna i publikationen är godkända ur sekretessynpunkt för spridning 920615.

Länskartorna baseras på skyddssituationen den 1 april 1992.

Läs mer om myrar

Mer om myrar och våtmarksinventeringen kan du hitta i följande litteratur;

- * Inventering av Sveriges våtmarker, Göransson et al, 1983, SNVpm 1680
- * länsrapporter från våtmarksinventeringen, utges av respektive länsstyrelse
- * Sveriges nationalatlas, växter och djur 1994, SNA förlag (under utgivning)
- * Våtmarkernas betydelse, Löfroth, 1990, SNV rapport 3824

Artförteckning

Artförteckningen innehåller svenskt och vetenskapligt namn för samtliga i texten förekommande arter med undantag av fåglar och kärlväxter. Namnsättningen följer med något enstaka undantag litteraturlistan nedan.

Litteraturförteckning för använda artnamn

Catalogus Lepidopterorum sueciae
Naturhistoriska riksmuséet, 1987

Checklista över Sveriges mossor
Söderström, Hedenäs & Hallingbäck
Myrnia volym 2 häfte 1, april 1992

Den nordiska floran
Stenberg, Ericsson & Mossberg
Wahlström & Widstrand, 1992

Däggdjur, alla Europas arter
Bjärvall & Ullström
Wahlström & Widstrand, 1985

Förslag till svensk lista över Holarktis fåglar
Sveriges ornitologiska förening
Vår fågelvärld, nr 4,6,7 och 8/1993

Landmollusker
Waldén
Flora och Fauna, Vol 79:29-43, 1984

Lavar, en fälthandbok
Moberg & Holmåsen
Interpublishing AB, 1982

Svampar, en fälthandbok
Ryman & Holmåsen
Interpublishing AB, 1984

Sveriges grodor, ödlor och ormar
Ahlén, Andrén & Nilsson
Sveriges lantbruksuniversitet, m.fl., 1992

Ryggradslösa djur, Evertebrata

alkonblåvinge	Maculineaalcon
blodigel	Hirudo medicinalis
dågräsfjäril	Lopinga achine
karelskt trådspinnarfly	Nola karelica
starrgräsfjäril	Coenonympha tullia
större agatsnäcka	Cochlicopa nitens
vitfläckigt hedfly	Anarta cordigera

Däggdjur, fiskar & groddjur

Mammalia, Pisces & Amphibia

björn	Ursus arctos
bäver	Castor fiber
gölgroda	Rana lessonae
harr	Thymallus thymallus
lo	Lynx lynx
långbensgroda	Rana dalmatina
mård	Martes martes
utter	Lutra lutra
öring	Salmo trutta

Alger & svampar, Algae & Mycota

blodlav	Mycoblastus sanguinarius
bombmurkla	Sarcosoma globosum
flikad islandslav	Cetraria delisei
garnlav	Alectoria sarmentosa
grenlav	Evernia mesomorpha
hållav	Menegazzia terebrata
islandslav	Cetraria islandica
knappnålslavar	Chaenoteca sp
kransalger	Chara sp
kärröksvamp	Lycoperdon caudatum
lunglav	Lobaria pulmonaria
pigglav	Cladonia uncialis
renlavar	Cladonia sp
ringlav	Evernia divaricata
skrovellav	Lobaria scrobiculata
sumpröksvamp	Bovista paludosa
talltagellav	Bryoria fremontii
varglav	Letharia vulpina
violettblå tagellav	Bryoria nadvornikiana

Mossor, Bryophyta

atlantvitmossa	Sphagnum strictum
bandbryum	Bryum weigelii
bandpraktmossa	Plagiomnium elatum
björnvitmossa	Sphagnum lindbergii
blek skedmossa	Calliergon stramineum
blodröd komossa	Splachnum vasculosum
blodskedmossa	Sarmentypnum sarmentosum
blåmossa	Leucobryum glaucum
bollvitmossa	Sphagnum wulfianum
brokvitmossa	Sphagnum russowii

brun glansvitmossa	<i>Sphagnum subfulvum</i>	maskgulmossa	<i>Pseudocalliergon trifarium</i>
bräkenfickmossa	<i>Fissidens osmundoides</i>	myrflikmossa	<i>Lophozia laxa</i>
bågpraktmossa	<i>Plagiomnium medium</i>	myrknutmossa	<i>Odontoschisma spagni</i>
bäckblekmossa	<i>Chiloscyphus polyanthos</i>	myrkvastmossa	<i>Dicranum bergeri</i>
bäcknicka	<i>Pohlia wahlenbergii</i>	myruddmossa	<i>Cinclidium stygium</i>
cirkelmossa	<i>Sanionia uncinata</i>	mässingsmossa	<i>Loeskyppnum badium</i>
dunmossa	<i>Trichocolea tomentella</i>	mörk knutmossa	<i>Odontoschisma elongatum</i>
drågvitmossa	<i>Sphagnum pulchrum</i>	nordlig krokmosa	<i>Warnstorfia tundrae</i>
fet gräsmossa	<i>Brachythecium turgidum</i>	nordtuffmossa	<i>Pallustriella decipiens</i>
fetbålmossa	<i>Aneura pinguis</i>	piprensarmossa	<i>Paludella squarrosa</i>
flaggvitmossa	<i>Sphagnum balticum</i>	praktflikmossa	<i>Lophozia rutheana</i>
flytvitmossa	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	praktvitmossa	<i>Sphagnum magellanicum</i>
fransvitmossa	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	purpurkrokmosa	<i>Warnstorfia procera</i>
granvitmossa	<i>Sphagnum girgensonii</i>	purpurskapania	<i>Scapania uliginosa</i>
grodvmossa	<i>Sphagnum inudatum</i>	purpurvitmossa	<i>Sphagnum warnstorffii</i>
grov gulmossa	<i>Pseudocalliergon lycopodioides</i>	pärsonsvepmossa	<i>Gymnocolea inflata</i>
grå raggmossa	<i>Racomitrium lanuginosum</i>	rostvitmossa	<i>Sphagnum fuscum</i>
gul parasollmossa	<i>Splachnum luteum</i>	rubinvitmossa	<i>Sphagnum rubellum</i>
guldskedmossa	<i>Calliergon richardsonii</i>	rufsvitmossa	<i>Sphagnum majus</i>
guldspärrmossa	<i>Campylium stellatum</i>	räffelmossa	<i>Aulacomnium palustre</i>
gyllenmossa	<i>Tomentypnum nitens</i>	röd glansvitmossa	<i>Sphagnum subnitens</i>
hedvitmossa	<i>Sphagnum molle</i>	röd parasollmossa	<i>Splachnum rubrum</i>
hornvitmossa	<i>Sphagnum denticulatum</i>	röd skorpionmossa	<i>Scorpidium revolvens</i>
huldremossa	<i>Cryptothallus mirabilis</i>	rörsvepmossa	<i>Jungermannia leiantha</i>
hårnervmossa	<i>Campylopus introflexus</i>	skedvitmossa	<i>Sphagnum platyphyllum</i>
jätteskedmossa	<i>Calliergon megalophyllum</i>	skogsflikmossa	<i>Lophozia silvicola</i>
kalkkammossa	<i>Ctenidium molluscum</i>	skogshakmossa	<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>
kalkkållmossa	<i>Philonotis calcarea</i>	skottkvastmossa	<i>Dicranum leineuron</i>
kalklungmossa	<i>Preissia quadrata</i>	skruvkållmossa	<i>Philonotis seriata</i>
kalkrosmossa	<i>Rhodobryum ontariense</i>	skuggmossa	<i>Dicranodontium denudatum</i>
kamtuffmossa	<i>Pallustriella commutata</i>	skör nervmossa	<i>Campylopus fragilis</i>
kantvitmossa	<i>Sphagnum quinquefarium</i>	snärjvitmossa	<i>Sphagnum austinii</i>
klotuffmossa	<i>Palustriella falcata</i>	sotvitmossa	<i>Sphagnum papillosum</i>
klubbvitmossa	<i>Sphagnum angustifolium</i>	spateltvitmossa	<i>Sphagnum angermanicum</i>
klyvbladvitmossa	<i>Sphagnum riparium</i>	spjutmossa	<i>Calliergonella cuspidata</i>
knoppvitmossa	<i>Sphagnum teres</i>	späd korvskorpionmossa	<i>Scorpidium cossoni</i>
komossa	<i>Splachnum ampullaceum</i>	späd trådmossa	<i>Cephalozia leucantha</i>
korvgulmossa	<i>Pseudocalliergon turgescens</i>	stjärnmossor	<i>Mnium sp</i>
korvskorpionmossa	<i>Scorpidium scorpioides</i>	stor fickmossa	<i>Fissidens adianthoides</i>
krappellia	<i>Pellia endiviifolia</i>	stor huvmossa	<i>Physcomitrium pyriforme</i>
krattvitmossa	<i>Sphagnum centrale</i>	stor skedmossa	<i>Calliergon giganteum</i>
krokdvärgmossa	<i>Seligeria campylopora</i>	strandskapania	<i>Scapania irrigua</i>
krokvitmossa	<i>Sphagnum subsecundum</i>	sumpbryum	<i>Bryum neodamense</i>
krusdvärgmossa	<i>Seligeria pusilla</i>	sumpkrypmossa	<i>Amblystegium saxatile</i>
källflikmossa	<i>Lophozia bantriensis</i>	svanmossa	<i>Meesia uliginosa</i>
källgräsmossa	<i>Brachythecium rivulare</i>	svartknoppmossa	<i>Catocopium nigratum</i>
kållmossa	<i>Philonotis fontana</i>	tallvitmossa	<i>Sphagnum capillifolium</i>
kållpraktmossa	<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	tegelröd bryum	<i>Bryum wrightii</i>
kålltuffmossa	<i>Cratoneuron filicinum</i>	trekantig svanmossa	<i>Meesia triquetra</i>
kållvitmossa	<i>Sphagnum flexuosum</i>	trindmossa	<i>Myurella julacea</i>
käppkrokmosa	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	trubbvitmossa	<i>Sphagnum obtusum</i>
kärrbryum	<i>Bryum pseudotriquetrum</i>	tråddvärgmossa	<i>Seligeria diversifolia</i>
kärrkammossa	<i>Helodium blandowii</i>	tuffkuddmossa	<i>Eucladium verticillatum</i>
kärrkrokmosa	<i>Warnstorfia exannulata</i>	tät planmossa	<i>Distichum inclanatum</i>
kärrmörkia	<i>Moerchia hibernica</i>	tät vitmossa	<i>Sphagnum compactum</i>
kärrpraktmossa	<i>Plagiomnium ellipticum</i>	uddvitmossa	<i>Sphagnum fallax</i>
kärrskedmossa	<i>Calliergon cordifolium</i>	ullvitmossa	<i>Sphagnum tenellum</i>
lerkrokmosa	<i>Drepanocladus aduncus</i>	vattenkrokmosa	<i>Warnstorfia fluitans</i>
lockvitmossa	<i>Sphagnum contortum</i>	vattenlungmossa	<i>Marchantzia aquatica</i>

English summary

About 15% of Sweden's land area is covered with mires (natural peatlands). With a total mire area of 6.3 million hectares, Sweden is the most mire-rich country in western Europe. Compared with many other European countries, Sweden has a great number of undisturbed or nearly undisturbed mires. Along with Norway and Russia, Sweden has the greatest variation in mire types in Europe. Sweden therefore has an international responsibility for mire protection.

This report describes a Mire Protection Plan (MSP) for Sweden. The plan describes 491 of the most valuable mire sites in the country. Among these sites, 146 are protected by law and 345 are proposed as new nature reserves (or similar). Furthermore, expansions of several mire reserves are proposed. The total mire area of these 491 sites is 392 320 ha, of which 210 513 ha is unprotected. On the back cover, protected mires are shown in red and proposed nature reserves are shown in black on a map of Sweden.

Each site is presented with a text, containing a description of the site and its nature values, and a map. Technical data, such as areas, are listed in a box next to the text. Detailed information concerning for example mire unit types, areas, degree of disturbance, tree cover, wetness, geographical coordinates and, in some cases, vegetation, is stored in the wetland inventory database, which today contains data on some 26 000 wetland sites in Sweden.

The sites have been carefully selected according to several criterias; Regional representation of mire unit types and mire complex types, undisturbed state, biodiversity, function etc. Special attention has been given to the mosaic mixture of mire and semi-virgin forests, a typical ecological and landscape phenomenon in Sweden.

Mire types represented in this plan are: concentric bogs, eccentric bogs, plateau bogs, flat bogs, inundation fens, level fens, sloping fens, string fens, flark fens, mixed mires and swamps. All have different regional varieties and a wide range of vegetation types based on different mineral and nutrient status.

The mires are considered to have high nature values for several reasons. They represent nearly undisturbed natural ecosystems with very high biodiversity and a lot of specialized species. They represent different geological forms, they are carbon sinks and they balance waterflow in the landscape.

Implementing the mire protection plan will certainly be an important step in the protection of wetland biodiversity in Sweden. If sufficient fundings is made available, the plan could be implemented in about 20 years.

Explanation of diagrams and tables in the plan (all figures from April 1994)

* diagram on page 10

The circle on the left shows the total mire area in Sweden distributed among counties (symbolized by letters). The letter "Ö" symbolizes counties with less than 1% of the mire area. The circle in the middle shows the proportion of protected mire area in each county. The right circle shows how the protected mire area will be distributed when the mire protection plan has been implemented.

* table on page 11

Areas covered by mires and mire protection plans

column 1=counties, 2=land area, 3=total mire area, 4=protected mire area in MSP, 5=unprotected mire area in MSP, 6=total mire area in MSP, 7=total water area in MSP, 8=total area of other land types in MSP, 9=total area in MSP.

□%=mires in percentage of land area in a county, #%=MSP in percentage of total mire area in a county, @%=percentage of the total area (type of area according to the table heading). s=protected, o=unprotected and s+o=total.

* table on pages 12-13 and diagram on page 14

The table shows the total mire area in MSP distributed among mire types and counties divided into protected (skyddad) and unprotected (oskyddad). The diagram on page 14 shows the protected area in black and the unprotected area in white for Sweden as a whole.

MN=transitional bog	KF=string/flarkfen
MS=flat bog	BF=string mixed mire
MV=plateau bog	BM=mosaic mixed mire
MK=concentric bog	BP=palsa mixed mire
ME=eccentric bog	MD=limnogenous fens
MU=sloping bog	SS=wet forest
KT=level fen	FH=wet heath
KK=coastal fen	TV=tarn/water vegetation
KS=sloping fen	ÖV=other wetland types

* table on page 15

Criteria used in the selection of sites and how many times they were used, listed by county. Several sites have more than one criteria.

Sverige är näst Ryssland det land i Europa som har störst areal opåverkad myr. I många Europeiska länder återstår idag endast en bråkdel av den myrareal som en gång fanns. De svenska myrarna är dessutom ovanligt variationsrika. En mängd olika myrtyper, vegetations typer och formelement förekommer i landet. Faunan och floran är artrik och många arter är anpassade till myrbiotoperna. Sverige har ett stort internationellt ansvar för att skydda naturtypen i Europa.

Naturvårdsverkets uppfattning är att Sverige måste skydda en betydligt större andel myr. För att få en sammanställning av vilka värdefulla myrar som har skyddats och vilka myrar som bör säkerställas som naturreservat och dylikt inom de närmaste 20 åren har Naturvårdsverket tagit fram Myrskyddsplan för Sverige. Målet har varit att få ett systematiskt säkerställande av myrar. Om myrskyddsplanen genomförs kommer den skyddade arealen att täcka den stora variation som finns hos myrar i landet.

Boken vänder sig till politiker och andra beslutsfattare, tjänstemän inom stat och kommun samt till människor med intresse för myrar och naturvård.

ISBN: 91-620-1113-8

Naturvårdsverket
FÖRLAG

Kartan visar myrskyddsplanens objekt, skyddade i rött och oskyddade i svart. Ofyllda skyddade områden (Norrbottens län) visar hela det skyddade området inklusive rena fjäll- och skogsområden. Kartan baseras på data från den 30 juni 1994. För läsbarhetens skull är objekten något förstorade.

